

PRINS EUGEN

1865 - 1947 Sverige

20. Norr Mälarstrand

Olja på pannå, 46,5 x 68 cm. Monogramsignerad och daterad 1932. A tergo landskapsskiss i blyerts.

Prins Eugen har ju mest gjort sig känd som landskapsmålare, men han har också utfört ett antal fina stadsbilder från Stockholm. Vintern 1890 uppsökte han de södra delarna av Stockholm för att skildra den genuina bebyggelsen med gamla träkåkar. Ett decennium senare, sedan han 1899 förvärvat tomten vid Waldemarsudde, koncentrerades hans stockholmskildringar av naturliga skäl till den närmaste omgivningen på Djurgården och utsikterna från udden över Danviken. Eugen lär ha sagt att ”på Djurgården finns motiv så att det räcker för ett helt konstnärsliv”.

På 1930-talet skulle han dock komma att söka nya utsiktspunkter för sina Stockholmsmotiv. 1932 utförde han denna målning, som sannolikt målats från trakten av Smedsudden på Kungholmen och som skildrar utsikten över Riddarfjärden och Norr Mälarstrand. Stilistiskt skiljer sig denna målning avsevärt från 1890-talets nationalromantiskt mättade skymningsbilder med sitt valörmåleri av skiftande dagrar och atmosfäriska stämningar. Här råder klart solsken och den intensivt blå himlen med sina lätta skyar korresponderar exakt i färg med Riddarfjärdens vatten. Kompositionen är löst hållen utan markerade konturer och penselföringen livligt svepande, varför helhetsintrycket av målningen blir aningens skissartat. Färgskalan är som så ofta i Eugens 1900-talsarbeten ljus men återhållsam och begränsad till ett fåtal färger, i detta fall framför allt blått, grönt, brunt och gult. Tanken förs till vännen och konstnärskollegan Nils Kreuger som gått bort två år tidigare men som i sina sena arbeten skildrat Stockholm i ett liknande manér.

Till skillnad från Kreuger intresserade sig Eugen vid denna tid uppenbarligen för den nya bebyggelse som sedan 1920-talet börjat växa fram i staden. Från konstnärens utsiktspunkt framträder de nybyggda modernistiska husen längs Norr Mälarstrand markant och får här en spännande färgåtergivning i blått och gult. Mot dessa kontrasterar den låga bebyggelsen från Lundins gamla garverier och den massiva tegelbyggnaden tillhörande St Eriks bryggeri. Röken bolmar från skorstenarna och i fonden tronar Stadshuset, där prinsen ett knappt decennium tidigare färdigställt sin monumentala fresk Staden vid vattnet. Till höger där om skymtar slottet och Storkyrkans torn och i förgrunden ser vi Smedsudden med dess marina. (CEÖ)